

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „БИЗНЕС, ИНВЕСТИЦИИ, НЕДВИЖИМИ ИМОТИ“

Приета от ФС протокол № 11/ 25.04.2024 г.

Приета от КС протокол № 11/ 16.04.2024 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ОСНОВИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ“

ЗА СПЕЦ: „Управление на проекти“; ОКС „магистър“ – задочно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 9 за СНУ, 11 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 38 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:	
Т.ч.	
• ЛЕКЦИИ	23
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	202

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Божидар Чапаров)

2.
(гл. ас. д-р Севдалина Христова)

3.
(гл. ас. д-р Влади Куршумов)

4.
(гл. ас. д-р Ваня Антонова)

Ръководител катедра:
„Бизнес, инвестиции, недвижими имоти“ (доц. д-р Тодор Райчев)

I. АНОТАЦИЯ

Съвременната стопанска действителност е силно повлияна от процесите на промяна. Промените се осъществяват навсякъде и то непрекъснато. Това налага организациите да търсят и прилагат нови управленски подходи и организационни решения с цел да реагират гъвкаво на бързо променящата се околна среда. Управлението на проекти се утвърждава като съвременна концепция за управление, чрез която организациите отговарят на промяната, развиват своя иновационен капацитет и като следствие - своята конкурентоспособност.

Учебната дисциплина „Основи на управлението на проекти” е хибридна специализираща дисциплина, предназначена за студентите от специалност „Управление на проекти”, ОКС „магистър”. Дисциплината въвежда в концепцията за управление на проекти като теория и практика, запознава с базовата терминология, принципите и процесите по управление на проекти, представя подходящи техники и инструменти за ефективно управление на проекти и постигане на желаните резултати.

Основна цел на дисциплината е да формира фундаментални знания и разбирания за същността, характера, съдържанието и ролята на проектите и тяхното управление за развитието на организациите. В курса са разгледани основните подходи при изследване на управлението на проекти, като приоритетно внимание е обърнато на структурния подход. Изяснена е структурата на проекта – подсистеми и компоненти и спецификите при тяхното управление. Представени са международни стандарти и сертификати по управление на проекти, както и някои съвременни решения в областта на управлението на проекти.

В резултат на придобитите знания, очакваните резултати от обучението по дисциплината са за формиране на умения и тяхното комплексно прилагане (на придобитите знания и умения) за: оценяване, избор и реализация на адекватни проектни идеи и решения; успешно планиране, изпълнение, мониторинг и контрол на проекти; ефективно идентифициране, организиране и управление на дейностите и ресурсите, необходими за изпълнението на даден проект в рамките на ограниченията за време и бюджет, така че да се постигат успешно поставените цели; отчитане, анализ и оценка на проекти; и др.

Посредством работа по проекти, решаване на практически казуси и провеждане на проучвания по дисциплината, студентите придобиват способност за разширяване на знанията и формиране на нови умения в областта на управлението на проекти.

Дисциплината „Основи на управлението на проекти“ има интердисциплинарен характер, съчетавайки и надграждайки знания и разбирания от предметните области на икономиката, мениджмънта, управлението на инвестициите, управлението на качеството, управлението на риска, теорията за вземане на решения, приложната математика и информатиката.

Дисциплината „Основи на управлението на проекти“ съдейства за формиране на следните ключови компетентности за учене през целия живот, съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз (ЕС) от 22 май 2018 г.:

- предприемаческа компетентност – група 7. Способност за действие в съответствие с благоприятни възможности и идеи, основавайки се на творчество, критично мислене, способност за решаване на проблеми, инициативност, постоянство и умение за работа в сътрудничество с цел планиране и управление на проекти с културна, социална или финансова стойност; способност за вземане на финансови решения, свързани с разходи и стойност; способност за ефективна комуникация и договаряне, за справяне с несигурността, неяснотата и риска като част от вземането на информирани решения; инициативност, действеност, активност, решителност и постоянство в постигането на целите; поемане на отговорност и прилагане на етични подходи в дейността и бизнеса;

- математическа компетентност – група 3. Способност за развиване и прилагане на математическо, аналитично мислене с цел решаване на различни проблеми; способност за използване

на математически начини на мислене и представяне (формули, модели, концепции, графики и диаграми); за прилагане на основни математически принципи и действия; за проследяване и оценяване на поредица от аргументи; за използване на подходящи помощни средства, включително статистически данни и графики;

- гражданска компетентност – група б. Способност за разбиране на икономически, социални, правни и политически понятия, явления, процеси и структури; за ефективно участие, заедно с други хора, в дейности от общ или обществен интерес, вкл. за устойчиво развитие на обществото; формиране на интерес към социални и икономически събития, към икономическата политика, социална справедливост, отговорност и устойчивост.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1.	Тема първа СЪВРЕМЕННА КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРОЕКТА
1.1	Базова терминология в областта на управлението на проекти
1.2	Проектът в съвременната теория и практика
1.3	Основни параметри на проекта
1.4	Класификационна характеристика на проектите
2.	Тема втора ТЕОРЕТИЧНИ АСПЕКТИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ
2.1	Управлението на проекти в контекста на управленската теория и практика
2.2	Рутинно и проектно управление
2.3	Управление на проекти и управление на промяната
2.4	Управление на проектно портфолио в организациите
3.	Тема трета ПОДХОДИ В ТЕОРИЯТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ
3.1	Управление на проекти от гледна точка на системния подход
3.2	Основни дейности по управление на проекти
3.3	Жизнен цикъл на проекта
3.4	Подсистеми в управлението на проекта
3.5	Взаимовръзка между фази, функции и подсистеми в управлението на проекти
4.	Тема четвърта ЦЕЛЕПОЛАГАНЕ И ОБХВАТ НА ПРОЕКТА
4.1	Определяне на потребността и предназначението на проекта
4.2	Идентификация на заинтересованите страни
4.3	Начално формулиране на проекта, дърво на целите
4.4	Планиране и дефиниране на проектния обхват
4.5	Разработване на йерархичната структура на задачите
4.6	Контрол по изпълнение и изменение на проектния обхват
5.	Тема пета ВРЕМЕТО В ПРОЕКТА КАТО ИНВЕСТИЦИОНЕН ОГРАНИЧИТЕЛ И РЕСУРС
5.1	Значение на фактора „време“ при реализация на проекти
5.2	Време за изпълнение (продължителност) на проекта
5.3	Разработване на график за изпълнение на проекта
5.4	Модели за календарно планиране
5.5	Контрол по изпълнение на графика на проекта
6.	Тема шеста УПРАВЛЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ И БЮДЖЕТА
6.1	Технология на изчисляване на бюджета

6.2	Формиране и разпределение на паричните потоци във времето
6.3	Управление на финансирането на проекта
6.4	Контрол на разходите и изпълнението на бюджета на проекта
7.	Тема седма УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В ПРОЕКТА
7.1	Нормативна рамка за осигуряване на качеството в проекта
7.2	Система за управление на качеството в проекта
7.3	Приложими подходи за управление на качеството в проекта
8.	Тема осма УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТНИЯ РИСК
8.1	Разбирането за „риск” в проекта
8.2	Класификация на риска и факторите на влияние
8.3	Основни дейности по управление на риска в проекта
8.4	Методи и средства за справяне с риска в проекта
9.	Тема девета ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТА
9.1	Организация и организационна структура на проекта
9.2	Система на взаимоотношения между участниците в проекта
9.3	Принципи за избор на организационна структура на проекта
9.4	Изграждане на организационната структура на проекта
9.5	Договорна администрация в проекта
9.6	Управление на информационните и комуникационни връзки и взаимоотношения в проекта
10.	Тема десета ИЗИСКВАНИЯ ЗА КОМПЕТЕНТНОСТ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ
10.1	Институционална рамка на длъжностите по управление на проекти
10.2	Национални изисквания за компетентност
10.3	Матрица на отговорностите (за разпределение на административните задачи по управление на проекта)
11.	Тема единадесета РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТА
11.1	Основни дейности по подготовка и изпълнение на проекта
11.2	Мониторинг и контрол върху изпълнението на проекта
11.3	Отчитане на изпълнението на проекта
11.4	Управление на измененията в проекта
12.	Тема дванадесета АНАЛИЗ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТА
12.1	Същностна характеристика на анализа и оценяването в проекта
12.2	Видове оценяване в проекта
12.3	Оценка за изпълнимост на проекта
12.4	Оценка на изпълнението на проекта
13.	Тема тринадесета УСТОЙЧИВОСТ НА ПРОЕКТА
13.1	Основни аспекти на концепцията за устойчиво развитие
13.2	Концепцията за устойчивост в управлението на проекти
13.3	Анализ и оценка на устойчивостта на проектните резултати
14.	Тема четиринадесета МЕЖДУНАРОДНИ СТАНДАРТИ И СЕРТИФИКАТИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ
14.1	Международни стандарти по управление на проекти
14.2	Система от знания за управление на проекти (PMBOK Guide)
14.3	Програми за международна сертификация по управление на проекти
15.	Тема петнадесета СЪВРЕМЕНИ РЕШЕНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ
15.1	Място и роля на информационните технологии в управлението на проекти

15.2	Информационно-технологични модели за управление на проекти
15.3	Софтуерни решения, обезпечавщи управленския процес
15.4	Възможности за използване на Глобалната мрежа при управление на проекти

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест (с отворени, затворени или смесени въпроси)	2	60
1.2.	Работа по индивидуално задание с практическа насоченост	1	60
1.3.	Доклад върху практически казус / проведено проучване	2	22
Общо за семестриалното оценяване:		5	142
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (с отворени, затворени или смесени въпроси)	1	60
Общо за сесийното оценяване:		1	60
Общо за всички форми на контрол:		6	202

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Основи на управлението на проекти“, публикувани в платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна.
2. Александрова, М. Проектно управление. Проектно мислене и проектно действие. София: Везни-4, 2015.
3. Желев, И., С. Христова, М. Иванова. Управление на инвестиционния процес. Варна: Наука и икономика, 2016.
4. Желев, И., С. Христова. Европейски фондове и проекти. Ръководство за семинарни упражнения. Варна: Наука и икономика, 2015.
5. Мазур, И. и др. Управление проектами. Москва: Омега-Л, 2014.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Александрова, С. Европейско финансиране и управление на проекти. София: УНСС, 2021.
2. Богданова, М. и др. Гъвкаво управление на проекти в организациите от публичния сектор. Алманах научни изследвания, том 28, с. 7-38. Свищов: Д. Ценов, 2020,
3. Бонева, С. Управление на комуникациите в международни проекти. София: УНСС, 2019.
4. Иванов, С., Х. Георгиева. Ръководство за разработване и управление на проекти. Казанлък: НИКО 96, 2014.
5. Маринова, Н. Управление на проекти. Инструмент за постигане на устойчиво развитие. София: НБУ, 2012.
6. Маринова, Н. Управление чрез проекти. Инструмент за постигане на устойчиво развитие. София: НБУ, 2014.
7. Методически указания за подготовка и изпълнение на инвестиционни проекти. София: Министерство на финансите, 2007

8. Патиас, Й., С. Илиева. Управление на риска в проект. София: Св. Климент Охридски, 2018.
9. Пенчева, А. Управление на проекти. Теоретико-методологически проблеми. София: Авангард Прима, 2011.
10. Петкова, И. Европейски проекти, политики и нормативни регулации. София: ФорКом, 2015.
11. Ръководство за система от знания за управление на проекти (PMBOK® GUIDE, четвърто издание). София: Класика и стил, 2011.
12. Алешин, А. и др. Управление проектами: фундаментальный курс. Москва: Высшей школы экономики, 2013
13. Балашов, А. и др. Управление проектами. Москва: Юрайт, 2024.
14. Боронина, Л., З. Сенук. Основы управления проектами. Екатеринбург: Уральского университета, 2015.
15. Денисенко, В. и др. Управление проектами. Владимир: ВлГУ, 2015.
16. Цителадзе, Д. Управление проектами. Москва: НИЦ ИНФРА-М, 2024.
17. APM Body of Knowledge 5th Edition - Definitions, Association for Project Management.
18. ISO 21500:2012 Guidance on project management, Edition 1, International Organization for Standardization, 2012.
19. Ferraro, J. Project Management for Non-Project Managers. Amacom, 2012.
20. Heagney, J. Fundamentals of Project Management. Amacom, 2016.
21. PMBOK® Guide – Seventh Edition. PMI, 2021.
22. Schaufelberger, J., L. Holm. Management of Construction Projects: A Constructor's Perspective. 3rd ed. Abingdon: Routledge, 2024.
23. Solimene, F. The Law and Practice of Complex Construction Projects. Abingdon: Routledge, 2024.